

Karp milicki

Produkt wpisany na listę produktów tradycyjnych
w dniu 06.12.2006
kategoria: Produkty rybołówstwa
województwo dolnośląskie

Wygląd:

Karp milicki charakteryzuje się bardzo kształtnym, wyprofilowanym wyglądem o wyrazistym wygrzbiecieniu. Charakteryzuje go regularne ułuszczenie z cechami charakterystycznymi dla karpia lustrzenia. Ma przekrój owalny z widoczną masą mięśniową.

Kształt:

Prawidłowa budowa anatomiczna – niewielka głowa, linia grzbietu dobrze umięśniona, wyraziste płetwy, kształtny skierowany w dół pysk z wąsikami w kątach.

Wielkość:

Wielkość karpia handlowego mieści się w przedziale wagowym 1000-2200 g, niekiedy więcej.

Konsystencja:

Jędrna tkanka mięśniowa świadcząca o świeżości. W dotyku bardzo śliski ze względu na naturalny śluz ochronny.

Smak i zapach:

Charakterystyczny, a dzięki „wypłukiwaniu” pozbawiony „szlamistego” posmaku.

Barwa (zewnątrzna i na przekroju) :

Bardzo wyraziste, żywe barwy. Barwa zewnętrzna zróżnicowana zależnie od warunków bytowych: ciemny (zielono-czarny) grzbiet, jasne (żółtawe) podbrzusze.

Inne dodatkowe informacje:

Podstawowym składnikiem mięsa karpia jest ich pełnowartościowe białko 16-20%, tłuszcz 2-7% oraz cenione składniki mineralne takie jak: fosfor, wapń, potas i magnez. Poza tym występują w nim mikroelementy. Pod względem zawartości składników mineralnych ryby wyraźnie przewyższają inne produkty spożywcze. Spożywając potrawy z karpia, wprowadza się do organizmu o 50% kalorii mniej aniżeli przy spożyciu takiej samej ilości potrawy z mięsa wołowego.

Tradycja, pochodzenie oraz historia produktu:

Najbardziej charakterystyczną cechą środowiska przyrodniczego, która zastała ukształtowana pod wpływem działalności człowieka w dolinie Baryczy jest obecność licznych, rozległych stawów hodowlanych. Małe spadki Baryczy i jej dopływów oraz płaski teren umożliwiły budowę dużych zbiorników wodnych niewielkim nakładem, na przykład przez usypanie grobli w poprzek płynącego strumienia. Zakładanie stawów ułatwiał także sam charakter Baryczy – rozdzielającej się dawniej na wiele ramion z obfitością wody. Stawy zakładano również w wyrobiskach pozostałych po wydobyciu rudy darniowej. Ciepły klimat na Śląsku

był dodatkowym czynnikiem dogodnym dla hodowli. Dolina Baryczy ze swymi niepowtarzalnymi walorami przyrodniczymi przy braku przemysłu z terenami dużych kompleksów leśnych stanowi bardzo dobre warunki dla hodowli karpia milickiego. Gospodarka stawowa w dolinie Baryczy rozwijała się już w początkach XI wieku. W średniowieczu dzięki zakonom cystersów, którzy osiedlili się tu w 1136 r. założono 2.352 ha stawów karpiowych. Rozpowszechnianiu gospodarki stawowej sprzyjał fakt, że kasztelania milicka pozostawała własnością kościelną pod rządami Kurii Biskupiej we Wrocławiu. Liczne posty kościelne sprawiały, że na ryby był wielki popyt. Historycy ziemi milickiej Goetsche, Gottschalk i Nitschke są zgodni co do tego, że powstanie dużych stawów, czyli liczących nawet kilkaset hektarów powierzchni akwenów, to zasługa Kurzbachów władających w XVI wieku baronami milickim i żmigrodzkim (Park Krajobrazowy Dolina Baryczy, Ewald i Włodzimierz Ranoszek, Milicz 2004, s. 29) Ich szczególne zainteresowanie gospodarką rybacką odbiło się nawet w herbie, w którym umieszczono trzy ryby (herb Kurzbachów). Był to okres szeroko zakrojonych prac melioracyjnych prowadzonych przez Kurzbachów. Prawdopodobnie dopiero w tym czasie utworzono największe stawy. Ta wielka akcja zagospodarowywania doliny nie przyniosła jednak spodziewanych zysków, gdyż panowanie obu linii Kurzbachów zakończyło się olbrzymimi długami. W końcu XVI stulecia nadbaryckie ziemie dostały się w ręce Maltzanów i Schaffgotschów. W XVII wieku nastąpiło dalsze rozdrobnienie feudalnej własności w dolinie Baryczy, a nowi właściciele do już istniejących dobudowywali nowe stawy w swoich dobrach. Towarzyszyły im nieustanne zatargi o wodę. W XVIII wieku zbiorniki wodne osiągnęły największą powierzchnię – pod koniec tego stulecia ponad 13 tys. ha (Kronika Doliny Baryczy, ks. Mieczysław Kogut, Ireneusz Kowalski, Milicz 2003, s. 91) W samym powiecie milickim w tym okresie było 8443 ha stawów. W XIX wieku następuje spadek powierzchni stawowych, a przyczyny należy szukać w narastającym deficycie wody oraz zamianie powierzchni stawowych na grunty rolne. Postęp w rolnictwie, jaki się dokonał w tym stuleciu cechujący się uzyskiwaniem większych plonów i dochodów, prowadził do tego, że bardziej opłacalna była trwała zamiana stawu na użytek rolny niż prowadzenie gospodarki stawowej. Ogółem powierzchnia stawów w samym powiecie milicko-żmigrodzkim w 1914 r. wynosiła 6212 ha. Dawały one 300 ton ryb rocznie. W chwili obecnej Stawy Milickie gospodarują na 6368 ha stawów, z czego 65% objęte jest ochrona rezerwatową (od 1963 r.). Około 97,5% ich powierzchni znajduje się w granicach obszaru specjalnej ochrony sieci NATURA 2000 (od 2004 r.) W 1995 r. tereny te zostały włączone do spisu obszarów chronionych Konwencji Ramsar. Jako jedyny obszar w Polsce zostały też przyjęte do Światowego Programu Ochrony Jezior „Living Lakes”. Obecnie średnioroczna produkcja karpia handlowego oscyluje w granicach 1500-1800 ton.
